

TÄHEKE

NR. 3 1971

PALJU-PALJU SUUSARADU

Nendel lehekülgedel läheme külla Ülemõisa Algkooli.

See on ebatavaline kool.

See on ainus kool meie vabariigis, kus lapsed võivad iga päev patsutada metskitse.

See on ainus kool meie vabariigis, kus lapsed toidavad iga päev toonekurge.

Metskitse said Ülemõisa Algkooli õpilased selle eest, et nad olid kahe aasta jooksul eesti lastest kõige suuremad loodusesõbrad. See on pronksist kits – võistluse „Hoidkem rohelist kulda“ peauhind.

Aga toonekurg on ikka päris toonekurg. Ta kasvas üles koolimaja lähedal asuvas pesas, kuid enne soojale maale lendu vigastas tiiva. Ülemõisa lapsed kaevasid haigele kurele toiduks vihmausse, püüdsid konni ja hiiri. Ise muretsesid – mis siis saab, kui lumi tuleb?

Enne lund tuli Õisu sovhoosi direktor. Nägi kurge, kuulis laste murest. Direktor kirjutas käskkirja:

ERALDADA KURE TOITMISEKS IGA KUU 10 KILOGRAMMI LIHA.

Praegu on Ülemõisa Algkooli ümbruses palju-palju suusaradu.

Lapsed käivad

põllul lume sügavust mõõtnas,

aias lume sügavust mõõtnas,

ja jänestele heinu viimas,

ja lindudele toitu raputamas.

Aga alles päris hiljuti käisid nad kõik üheskoos metsas jälgederaamatut lugemas.

KUIDAS ME PIONEERIMAJA EHITASIME

(Jutustab Anu Adamson)

Sügisel, kui kooli tulime, hakkasime kohe ehitama pioneerimaja. Kõigepealt kirjutasime ja õppisime selgeks noore pioneeri pühaku töötuse. See oli esimene kivi pioneerimaja alusmüüri.

Nädala pärast ladusime alusmüüri lõpuni valmis – õppisime tundma pioneeriseadusi.

Siis jätsime meelde, missugune on maleva lipp – üks sein sai püsti.

Siis õppisime saluteerima – teine sein sai püsti. Ja ikka nõnda edasi.

Oktoobripühadeks oli pioneerimaja valmis ja meile seoti pluusidele pioneerikaelarätid.

ÖÖBIKUPÄEV

(Jutustab Gunnar Eelmäe)

Igal kevadel on meil lindude päev. Möödunud kevadel oli meil lõokesepäev. Aga ülemöödunud kevadel oli käöpäev. Aga mis üleülemöödunud kevadel oli, seda ma ei mäleta.

Lõokesepäeval saime kõik esineda. Lugesime lõokesest luuletusi. Ja laulsime lõokesest laule. Tantsud olid. Ja laulumängud lindudest. Esimene klass võistles, kes joonistab kõige ilusama lõokese. Aga orkester mängis viise, mida heliloojad olid lõolaulu mõjul kirjutanud.

Peosaali pääsemiseks pidi igaüks vastama ära piletil oleva küsimuse. Need olid niisugused küsimused, nagu: millal lõoke meile jõuab, kuhu lõoke pesa teeb ja mitu muna pesas on?

Tänavu kevadel tuleb meil ööbikupäev. Hakkasime selleks juba varakult valmistuma.

KES MEIL KÜLAS KÄIVAD

(Jutustavad Jüri Puidet ja Kalev Leitsmann)

Meil käib talvel palju külalisi. Kõige rohkem käib tihaseid. Sini-tihasel on ilus helesinine müts. Tutt-tihase! on mütsil musta-valge-

kirju tutt. Rasvatihasel on kollane vest.

Ükskord olid kaks rasvatihast seemneid nokkimas. Kolmas tahtis veel tulla – need kaks ei lubanud. Aga kui leevike tuli, siis teda lubasid küll.

Varblane on väga kaval. Kargab toidulauale – pühib siuh-sauh tiibadega terad ja saiaarasud maha. Teised linnud ei lähe maast nokkima. Varblane saab kõik endale.

Puukoristaja on väga ahne. Tema tassib paremad palad puu otsa ja peidab ära.

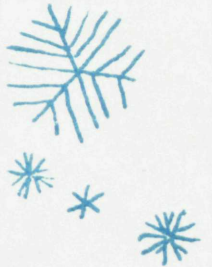
Veel käivad meil külas rähnid ja pasknäärid.

KUIDAS ORAV SEENI KUIVATAB

(Jutustab Aira Oja)

Ma tahtsin näha, kas see jutt on õige, et orav kogub talveks seeni. Istusin Pornuse metsa ühe puu alla valvama.

Varsti tuligi orav, leidis seeni ja viis puu otsa. Kui orav ronis mööda tüve üles, hoidis ta seent põses. Aga kui istus puuksal, võttis seeni käppade vahele ja surus vastu rinda. Kui oli leitud sobiv oksake, torkas ta seeni selle otsa. Pärast kopsas käpakesi vastamisi, nagu tahaks plaksutada.

JÄNKU KODU

MEIE METSAS KASVAB SUUR
IMEILUS KUUSEPUU.
TALVEL HÄRMAS OKSAD TAL
LONGU VAJUND LUME ALL.

SELLE KUUSE OKSTE PEIDUS
JÄNKULE SOE PESA LEIDUS.
MAGAB HALLIVATIMEES
PAKSU LUMEHANGE SEES.

MAIE LENSMENT,
Ulemõisa Algkooli IV klassi
õpilane

MÄLESTUSI MATKAST

KOOLIMAJA ETTE RIVISTUS
SUUSKADEL ME KOOLI PERE.
SÕITSIME MATUSE METSA KÕIK
REAS NAGU HANEPERE.

ILUSAL HOMMIKUL VEEBRUARIKUUS
LÄKSIME MATKALE „JÄLJED LUMEL“.
RÕÖMUS MUHELUS UMBER SUU,
TUUL ANDIS PÕSKEDELE JUME.

PALJU HUUDEID JA HÕISKEID KAJAS
ULE NURME LAIA,
LÕBUS JA HUVITAV OLI
SÕITA MATKARAJAL.

HUKO LINNAS,
Ulemõisa Algkooli IV klassi
õpilane

TALVISES METSAS

Minu kodu on suure Pornuse
metsa ääres. Mulle meeldib väga
metsas käia.

Eriti meeldib mulle talvine mets.
Siis on metsas väga sügav lumi,
sellepärast saab seal hästi lii-
kuda ainult suuskadel. Kui keegi
talvel minu koduümbrust vaatab,
siis näeb ta seal igasse suunda
minevaid suusaradasid. Need on
minu ja täditütar Marika tehtud.
Viime talvel neid radasid mööda
metskitsedele toitu. Heinad ja
porgandid on alati ära söödud,
lehtpuuvihtu on söödud ainult
siis, kui meie heinad oleme vii-
mata jätnud.

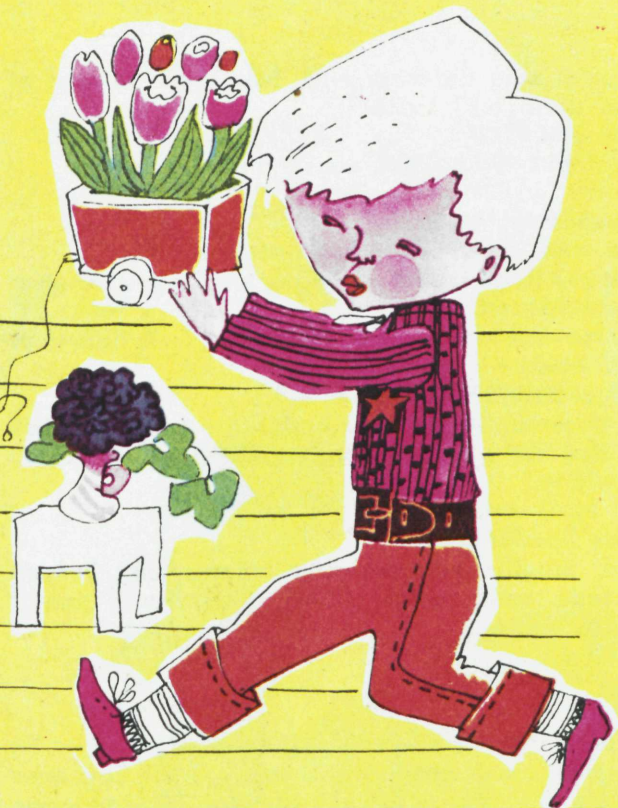
Iga päev viime Marikaga ka lin-
dude toidulauale tangu või saia.
Vanaema ütleb, et ükskord ma
selle kolamisega ennast ära kül-
metan.

Isa arvab vastupidi – tervis mine-
vat tugevamaks.

Mina käin suusatamas aga liht-
salt sellepärast, et mulle meeldi-
vad loomad ja linnud.

AIRA OJA,
Ulemõisa Algkooli
III klassi õpilane

ERIKA ESOP

Oh neid poisse

OH NEID POISSE, POISIPÖNNE,
LILLED PIHUS.

„ÖNNE, ÖNNE,
SOOVIDA SA ENDAL LUBA!“
HÕISKAVAD,

ET KAJAB TUBA.
AJAVAD NII MEMME ULES
JA ON VUPSTI TEMA SULES.

Prantsuse lapsed jutustavad oma emadest

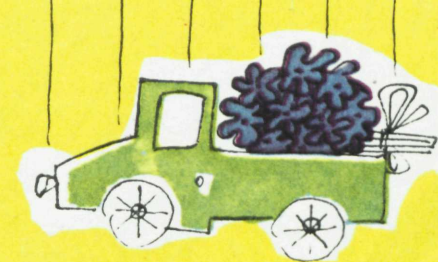
Minu emal on roheline kleit, täis taskuid. Öhtul, kui ta mind voodi paneb, ei taha ma, et ta lahkuks, ja haaran tal tugevasti kaela ümbert kinni. Ta naerab ja ütleb: „Lase mind, Marie!“ Emal on ilus, tal on sinised juuksed!

Mõnikord me mängime emaga. Ta teab hästi naljakaid mängu ja hüppab ka hüppenööriaga. Aga emal ei mängi kaua, sest tal on köögis tegemist. Martine ütleb, et tema võib nööriaga hüppata 100 korda. Seda on palju, 100 hüpet. Aga kui minu emal ei peaks köögis olema, võiks ta küll hüppata tuhat sada korda!

Minu emal on punane põll ja pikad juuksed, mis on igal pool. Ta ei riidle minuga. Mina olen alati hea laps ja aitan emal. Ma kuivatan nõusid ega lõhu kunagi midagi.

Mina aitan ka oma emal. Me teeme toimkonna: mina toon võid ja emal toob kefiiri, ja siis me küpsetame. Emal laulab ilusasti nagu raadio. Ma tahan, et ta alati laulaks mutionu-laulu. Tead sa mutionu-laulu?

Tõlkinud HANNELE VÄLI

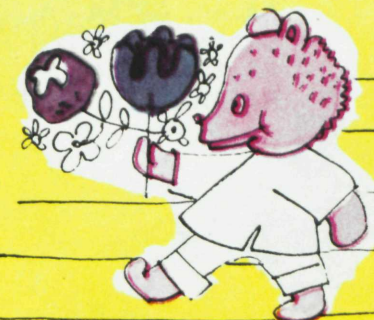
LEELO VAU

Pehmed käed

VANAEMA, SUL ON PEHMED KÄEDI
TEE MULLE PAI JA KULL SA SIIS NÄED,
SUL ON SAMA PEHMED KÄED KUI MU EMAL.
VANAEMA,
ÜTLE, KAS KÕIGIL EMADEL ON PEHMED KÄED?
SINA TEAD, MIKS ON EMADEL PEHMED KÄED.
KAS SELLEKS, ET LASTELE PAI TEHA?
VANAEMA,
VÕTA MIND SULLE, SUL ON SOE SULI.
KAS KÕIGIL EMADEL ON SOE SULI?
KUI KASVAN SUUREKS, SIIS VÕTAN SU SULLE.
MUL ON SIIS SOE SULI –

MA OLEN SIIS EMA.

Illustreerinud A. VENDER

AINO TIGANE

ILUS EMA

Eskimo luuletaja
JURI ANKO

HÄLLILAUL

VAIKUS TUNDRARADU TALLAB,
RANDA LÖPPES TUULE LEND...
EMA SOOJA KÖHU ALLA
JÄNKU KERRA TÕMBAS END.

AA-AA, AA-AA-AA.
SILMAD UNEPURU TÄIS.
AA-AA, AA-AA-AA.
NAERATADES UNNE JÄI.

LAPSKI JÄNKU MOODI MÄNGIS,
KARGLES RINGI TERVE PÄEV.
NUUD TA HEITIS SOOJA SÄNGI,
PÕSE ALLA PANI KÄED.

AA-AA, AA-AA-AA.
SILMAD UNEPURU TÄIS.
AA-AA, AA-AA-AA.
NAERATADES UNNE JÄI.

Tõlkinud ANDRES JAAKSOO

Epp leidis tупpa astudes ema riidekapi eest. Mis? Selle asemel et seal kodukittel võtta, uurib teisi kleite!

„Ega sa kuhugi lähe, ema?“

„Meie masinakirjutajal tädi Saarniidul on sünnipäev.“

„Kas kohe praegu?“

„Käskis, jah, kella kuueks sinna jõuda.“

Päev läbi oli ema ära, alles tuli töölt... Epp turtsatas:

„Muudkui tädidel külas, nagu minul polekski sind tarvis! Ei lase minna.“ Ta hoidis ema ümber kinni.

Too katsus end pisitasa vabastada. Kui aga tütar oma haaret ei lödvendanud, kõneles ema:

„Midagi paremat selga panna ehk ikka lubad.“

Epp teritas kõrvu: ah paremat, et siis oleks endal tore ema vaadata?

„Miks ma ei luba,“ tõttas tüdruk kapi juurde. „Valin ise kleidi...“

Pane kõige uuem, kollane.“

„Meeldib see sulle?“ küsis ema.

„Kangesti!“ Epp silitas libedat riidet.

Selle üle tõmmanud, muutus ema paugupealt kenamaks, koguni justkui helkis. Noh, teda saab veelgi ehtida! Epp viis ta peegli juurde, otsis sahtlist karbi.

„Annan sulle helmed ka.“

„Anna.“

„Kas punased?“

„Mustad sobivad kollase rõivaga rohkem,“ uskus ema.

Nood särasid tema kaelas tõesti oivaliselt. Samas märkas Epp ema põskedel õhetust, mis kleidi helkimise ja helmeste sära ülegi trumpas ning mida võiks eriti kaua imetleda. Vaikselt Epp seda küll ei jaksanud, ta hüüdis:

„Vanaema!“

Too ilmus köögist:

„Mis vaja?“

„Vaata, kui ilus ema mul on!“

„Sellepärast mind kutsuda,“ torises vanaema, ometi silmitses ema vägagi heal meel.

„Isa! Isa!“ karjus Epp.

„Teda pole kodus.“

Oigus... Tüdruk tormas ukse poole.

„Toon naabritädi siia.“

„Jäta,“ vehkis ema tõrjuvalt, vanaema hurjutas:

„Arukest sul kah!“

Epp peatus: kuidas nad mitte põrmu ei taipu, et oleks kole kahju, kui nii ilusat ema teised inimesed ei näe?

„Kuule,“ hakkas ta ema ajama, „mine ruttu sünnipäevale!“ Ja kui mineja juba mantlis, lisas Epp:

„Ainult räägi seal kõigile, et just mina sind ilusaks tegin.“

JOSEF KOŽIŠEK

KAKS KRUUSI

Ema läks Baruškaga turule ja ostis talle kaks suurt savikruusi. Kodus pandi need kaminale. Esimene kruus hakkas kohe tööd otsima. Aga teine ütles: „Ole vait ja hoia minu ligi! Me ei ole siin mitte töö, vaid ilu pärast.“ Kuid esimene kruus ütles Baruškale: „Täida mind veega ja ma kastan lilli.“ Teinekord pakkus Baruškale piima. Kaupluses käis ta siirupit toomas. Kui tal kõrv ära tuli ja põhi pragunes, ütles ta Baruškale: „Puista minusse mulda ja istuta sinna maikelluke!“ Nüüd on temast juba vanake saanud. Aga see on armas ja lõbus vanake. Alati rõõmustab ta millegi üle. Tema kaaslane oli aga sünge politseiniku moodi. Kogus ämblikuvörke ja tolmu. Ja mossitas kuni surmani.

Tšehhi keelest tõlkinud
ELLE TURKINA

Illustreerinud E. PIKK

MAGDA UNIVER

JÄLTED

SIIS, KUI KÕIK ON UNES,
KEEGI KALPSAB LUMES –

HOPPI JA JÄLG.
HÖPPI JA JÄLG.

LUMEL PALJU JÄLGI,
AGA J'ANKU NÄLGIB.

HOPPI JA JÄLG.
HÖPPI JA JÄLG.

VARA ENNE KOITU
J'ANKU LEIDIS TOITU.

Märtsi- kelluke

JUHAN KERDI

Varakevadine päike teeb aias lausa imet. Ta meelitab isegi lume alt välja rohelised lillelehtede otsad. Möödub mõni päev ja juba eraldub lehehõlmast väikese tilgana rippuv õienupp. Sellest puhkeb lai kellukjas õis. Õie iga valge kroonleht on kaunistatud kollakasrohelise täpiga.

Nii õitseb juba märtsikuu lõpus – tavaliselt siiski aprillikuu – märtsikelluke.

Sel ajal on maapind alles külm ja taimed ei saa tärkamiseks toitu. Kuidas siis märtsikelluke toitu saab, et ta nii varakult õitseb? Tal ei ole esialgu tarvis maa seest toitu võtta. Märtsikellukesel on endal toidukamber – sibul.

Viimaks saab sibulast toit otsa ja sibul kõduneb. Ka märtsikelluke ei õitse enam. Kuid tema lehed kasvavad pikemaks ja püsivad veel kuu aega rohelised. Märtsikelluke hakkab kasvatama uut sibulat. Sellesse koguneb toiduvärru järgmiseks kevadeks.

Pikkamööda lõovad märtsikellukese lehed kolletama ja närbuvad hoopiski. Suvel ei ole aias sellest kaunist varakevadisest lillest enam jälgegi.

Illustreerinud K. NIINEPUU

NAKSITRALLID

ENO RAUD

(Algus „Tähekeses“ nr. 1.)

Teevesi jahtus. Polnud pääsu ei edasi ega tagasi, piima- ja kalaautod tõkestasid igal pool tee. Nad ootasid ja ootasid, kuni Muhvi kannatus lõpuks katkes.

„Lähem kuuln õige järele, mida see tohuvabohu peaks tähendama,“ ütles ta otsustavalt ja ronis autost välja.

Muhv jäi ära üsna hulgaks ajaks, kuid see-eest oli tal tagasi tulles asjast täielik pilt. Selgus, et kõiges on süüdi keegi vana naine, kes kasside jaoks piima ja kala tellib. Kogu linna kassid käivad selle vanainimese juures pruukostil ja temal vaesesel ei jää muud üle, kui nende jaoks söögikraam autodega kohale muretseda.

„Seda lugu peaks lähemalt uurima,“ arvas Sammalhabe. „Nagunii pole praegu võimalik teed keeta.“

Nad jätsid auto kõnnitee äärde seisma ning läksid üheskoos vaatama, kas kassikarja söötmine veel kaua aega võtab.

Varsti hakkaski kostma kanget näugumist. Ning siis jõudsid nad maja juurde, kus üksik vanainimene seda kasside toitlustamist toimetas. Piim juhiti autotsisternidest voolikutega otse tuhandetele alustassidele, kalad aga pilluti niisama üle plangu õue. Vanainimene ainult näitas kaubavedajatele koha kätte, kus parajasti ruumi jätkus.

No oli siin alles kasse! No oli siin alles kisa ja kräunumist! Alustassid tühjenesid tohutu kiirusega, kalavirnad kadusid nagu nõiaväel.

„Vabandage,“ pöördus Muhv vanainimese poole. „Kuidas te küll kõigi nende kassidega toime tulete?“

„Ega ei tulegi, kulla noormees,“ vastas vanainimene. „Kohe kuidagi ei

Illustreerinud H. LARETEI

tule ma nendega toime. Päris üle jõu käib nende talitamine ja toitmine.“

„Miks te siis nendega üldse jändate?“ tundis Sammalhabe huvi.

„Mis parata,“ ohkas vananimene raskelt. „Siia nad kokku kogunevad. Kahju teisi vaadata, karjuvad nälja käes. Oh kui õnnelik ma oleksin, kui keegi nad minema toimetaks.“

Ning siis ütles Kingpool:

„Ma usun, et me saame teid aidata.“

Vananimene lõi suurest rõõmusest kahte kätt kokku. Muhv ja Sammalhabe aga vaatasid arusaamatuses Kingpoolele otsa. Mida ta kavatses? Mis võis tal mõttes mölkuda? Paraku ei saanud Kingpool praegu oma plaani pikemalt selgitada, sest talle tuli jälle kõha peale. Nad läksid tagasi auto juurde. Alles siis tegi Kingpool teistele oma tegevuskava teatavaks.

„Meil on ju hiir,“ ütles ta. „Me seome selle hiire nõoriga autole järele. Ja kui Muhv küllalt kiiresti sõidab, ei saa ükski kass aru, et tegelikult on tegemist mänguhiirega.“

„Ahaa!“ taipas Sammalhabe. „Sa arvad, et kassid hakkavad hiirt taga ajama?“

„Ma olen selles veendunud,“ ütles Kingpool. „Siin linnas elab ju nii palju kasse, et kõik päris hiired on siit kindlasti juba ammu jalga lasknud. Järelikult peaks minu hiir olema kassidele küllaltki suureks vahelduseks.“

„Me võime vähemalt proovi teha,“ ütles Muhv lühidalt.

Nad ootasid, kuni kõik piima- ja kalaautod said koorma ära antud. Nüüd oli tänav vaba. Kingpool sidus oma ratastega mänguhiire autole sappa ja sõit läks lahti.

Mõne minuti pärast jõudis auto vanainimese maja juurde.

„Tulevad!“ hüüdis Sammalhabe aknast välja vaadates. „Kogu kassikari on meil kannul!“

„Läski õnneks,“ naeratas Muhv.

Kingpool aga sattus ärevusse.

„Anna gaasi!“ hüüdis ta Muhvile. „Muidu on mu hiirekese laul lauldud!“

Muhv suurendas kiirust, kuid ometi ei jäänud tohtu kassiparv autost maha. Ja siis hakkas eestpoolt paistma valgusfoor.

„Me ei tohi peatuda,“ sosistas Kingpool, ise näost kahvatu. „Kui me valgusfoori taha seisma jääme, on kõik otsas.“

Muhv kummardus keskendunult rooli kohale. Ta silmad olid pilukil ja suu tugevasti prunti surutud.

„Ma pole veel kunagi liikluseeskirju rikkunud,“ ütles ta siis.

„Aga me ei tohi peatuda,“ hakkas Kingpool peaaegu nutma. „Need neetud kassid panevad mu hiirekese elusalt nahka!“

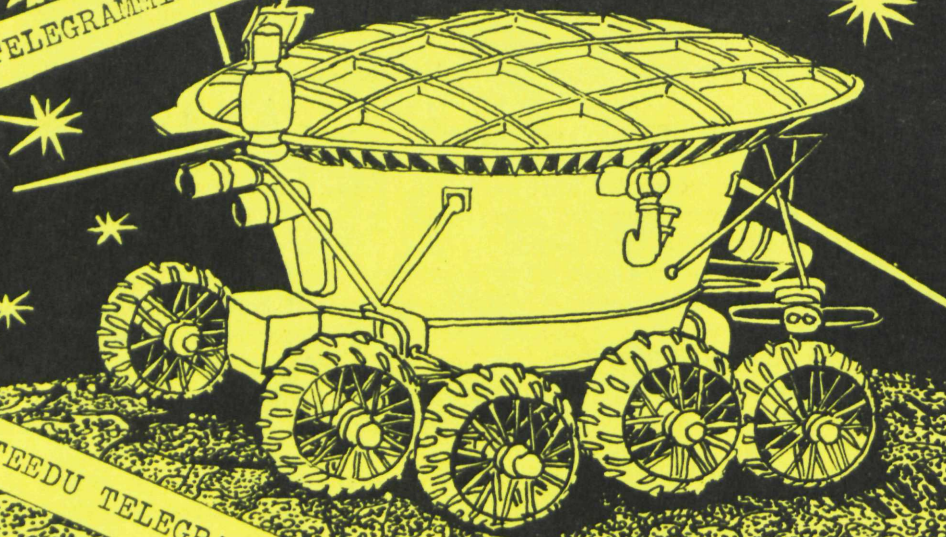
Sammalhabeme närvid ei pidanud vastu. Et vesi oli keema hakanud, siis ta läks ja torkas habeme teekannu – tulgu mis tuleb sellest kihutamisest, vähemalt saab Kingpool varsti kõha vastu abi!

Auto lähenes ristteele.

(Järgneb.)

TEHNIKA TEEDU TELEGRAMMID • TEHNIKA

TEHNIKA TEEDU TELEGRAMMID • TEHNIKA

KUU-KULGUR

PÖGENIK ÕUNAPUUS

OLIVIA SAAR

Kadunud!

Kadunud mis kadunud, ning puurivõre nii parajalt purustatud, et selle elanik sealt lähedasti läbi mahub.

Talitaja, kelle valdusse see sidiinat-sädinat täis linnumaja kuulub, lootis esimese ehmatuse peale oma hoolealust siit kusagilt lähedalt leida. Aga linnumajas teda polnud. Teda polnud ka tervel loomaiaa territooriumil, ei õhus, puus ega maas – mitte kui kusagil. Talitaja pilk peatus loomaiaa tara taga, kust paistsid Kadrioru kõrged puud. Küllap kükitab kusagil seal, vembumees niisugune! Kuid vembumehest polnud tara tagagi kippu ega

kõppu.

Samal õhtul kuuldi raadiost üht hoopis isemoodi teadet, mis pani kõik kuulajad kõrvu kikitama. Tallinna loomaaiast oli kadunud valge kakaduu. Välised tundemärgid: valkjas, veidi kollakas sulestik, tugev nokk, millega saab isegi puuri traatvõret läbi lõigata. Hääl pidi otsitul käre olema. Teates paluti igauht, kes juhtub põgenikku nägema, sellest kohe loomaaeda teatada. Ja mitte mingil juhul ei tohtivat lindu püüdma hakata. Siis tõstab rändur tiivad ja kaob.

Loomaaias otsiti ja oodati. Oodati, et ehk ilmub ilmarändur ise tagasi, oodati ka helistamist.

Ning keset seda kibedat otsimistootamist tuligi esimene teade. Papagoi oli otsaga Vääna välja jõudnud. Hiljem nähti teda aga juba Kalevi-Liiva kandis. Nii oli ta siis oma mitukümmend kilomeetrit usinasti maha lennanud. Seal, ühe talu õunaaias, otsustas ta lõpuks pidama jääda. Valis oma peatuspaigaks vana õunapuu ning istus selle otsas uhkelt nagu nääriehe.

Hea, et perenaine oli linna kadumisest raadiost kuulnud, muidu oleks ta käsi kokku löönud ja imestanud, et mis ajast peale küll papagoid on hakanud Eestimaal ringi lendama! Et ela kohe nagu džunglis, vaata veel, et tiiger tik-

ripõösast välja ei hüppa! Perenaine valvas ja muretses, papagoi elas aga rahumeeli õunapuu edasi. Perenaine pidi oma haruldasel külalisel hoolega silma peal pidama – kaob teine veel enne ära, kui loomaaiast töötaja kohale jõuab.

Siis oodatu tuligi. Aga nüüd oli õunapuu tühi! Terve aed oli tühi, nagu poleks siin papagoid kunagi olnudki.

Jäädi jälle ootama. Kuid papagoid ei ilmunud. Oodati veel. Ikka oli aed tühi. Lõpuks polnud loomaaiatöötajal enam muud teha, kui tühjade kätega linna tagasi sõita.

Nõukogude teadlased saatsid Kuule iseliikva uurimisaparaadi «Lunohod 1». See on maailma esimene kuukulgur. Tema tööd juhitakse raadio teel Maalt.

Kuukulguril on kaheksa ratast, mille panevad veerema elektrimootorid. Kust aga saab kulgur Kuul elektrit? Päikesekiirtest. Kulguril on seadmed, mis muudavad päikesesoojuse elektrivooluks. Uurimisaparaadi silmadeks on televisioonikaamera ja fotoaparaadid, kõrvadeks raadioantennid. «Lunohod 1» kõneleb Maaga raadiosignaalide ja telepiltide abil.

Kuukulgur on väga ettevaatlik. Ta veereb edasi ainult mõne meetri. Seejärel uurib telekaameraga hoolega ümbrust ja mida näeb, sellest saadab pildi teadlastele. Siis veereb aparaat jälle edasi.

Kuukulgur võib liikuda edasi- ja tagasi, pöörata end kohal ringi. Nii saab ta Kuu pinnal olevate kivimürakate ja sügavate aukude vahelt mööda sõita. Kuul on öösel käre pakane, päeval aga kõrvetavad päikesekiired Kuu pinna nii palavaks nagu pliidiraua. Päev ja öö kestavad mõlemad umbes kaks nädalat.

Öösel kuukulgur puhkab. Päeval täidab teadlaste poolt Kuu uurimiseks antud ülesandeid.

«Lunohod 1» ei jää ainukeseks kuusõidukiks. Meie lähimal taevakehal hakkavad varsti uurimissõite tegema suured kuuautod.

ANTS KÖNNAPUU

Vaevalt sai külaline majast mindud, kui perenaine näeb – kakaduud istub õunapuu kõige kõrgemal oksal nagu kuningas kunagi! Võrukael mis võrukael! Kuid perenaisel oli selle üle kangesti hea meel, et lind tema aeda koduseks peab ja siia ikka tagasi tuli.

Siis algasid esimesed öökülmad. Uhel niisugusel külmapoolsel päeval lendas aiaelanik ootamatult aknale ja toksas vastu klaasi, et ole lahke, siin ma siis seisan! See oli märguandeks – nüüd lõpuks lubab ta end kinni võtta. Perenaine tõi koputaja tuppa ja varsti algas teekond linna.

Kui teil tekib soov seda rännuhimulist kakaduud oma silmaga näha, eks külastage teda. Ta elab endiselt Tallinna loomaaias. Seal ta vaatab teid läbi puurivõre nii väarika ja asjaliku pilguga, nagu poleks midagi niisugust, millest eespool juttu oli, temaga mitte kunagi juhtunud.

Ja tingimata vaadake, kas ta pealael lehvikutaolist kollakat suletutti püsti pole. Kollane tutt ütleb seda, et meie sõber on parajasti pahas tujus ja ärritatud. Kui aga suletutti näha ei ole, siis teate, et ta meel on üpris rahulik. Tavaliselt ta ikka ongi ilma selle kurjusetutita, sest ta on üldiselt üks sõbralik kakaduud.

VÖLUPASUN

JAAN RANNAP

Väike kollane pasun lebas aias põõsa all. Ja nii kui Endrik seda nägi, mõistis ta, et see on võlupasun.

Ta ütles seda ka pasunale.

„Sina oled kindlasti võlupasun,“ ütles Endrik. „Aga kuidas sinuga võluda?“

Ta tõstis pasuna ruttu kõrva äärde, kuid kõik, mis ta kuulis, oli ainult kolm sõna:

PEAD ISE ARVAMA

Aga kas see just pasunast kostis, ei saanud ta hästi aru.

Endrik pühkis pasuna pluusikäisega puhtaks. Pasunal oli kolm hõbesõrmist, iga sõrmise all tiluke auguke. Roosa huuliku otsas mustendas neljas, pisut suurem auguke.

Augukesi nähes lõi Endriku nägu särama.

„Või pead ise arvama?“ ütles Endrik. „Ma juba arvangi. Võlumiseks tuleb sind puhuda. Aga enne pean ma küll midagi soovima.“ Pisut aega pidas ta aru. Ei ole just lihtne leida head suurt soovi, kuid siis oli see käes.

„Muuda mind nähtamatuks!“ soovis Endrik. Ja vajutanud alla kolm hõbeklappi, puhus pika heleda vile.

Põlvili põõsa all, jäi ta ootama, mis edasi saab.

Naabermaja poolt tuli suur hall kass, saba nagu väike kuusk püsti.

„Kiisu, kiisu, kiisu,“ kutsus Endrik, kuid kass ei pööranud peadki tema poole. Suur hall kass läks oma teed, möödudes poisist nii lähedalt, et Endrik oleks võinud teda puudutada.

Endriku põsed hakkasid õhetama. Kass ei näinud teda! Tähendab, see oli siis juba juhtunud. Ta oli juba nähtamatu.

Rõõmsalt muheldes astus nähtamatu Endrik põõsastest välja. Liivakastide vahel mängisid väikesed tüdrukud keksu, kuid nad ei öelnud Endrikule sõnagi. Maja otsas palliplatsil harjutasid suured poisid servimist, kuid ka nemad ei pööranud Endrikule tähelepanu. Ju siis võlupasun muutis ta tõesti nähtamatuks. Aga kui see nii oli, võis ta riidlemist kartmata minna ning ära võtta prillitoosi, mis lebas aiapingil raamatut lugeva onu kõrval.

Ta tegi seda. Ja onu ei märganud midagi. Ta

pani prillitoosi kolm kivikest ning viis selle siis tagasi, ja onu ei märganud ikka midagi.

Ei olnud vähematki kahtlust: ta oli tõesti nähtamatu. Enam ei olnud tal peitumiseks vaja põõsa alla pugeda. Ta istus keset lagedat muruplatsi mõtlema, kuidas nähtamatuna elama hakata. Nähtamatut poissi ei saa keegi õuest tuppa kutsuda, ja see oli muidugi hea. Aga nähtamatu poisiga ei saa ka keegi mängida, ja see oli muidugi paha.

„Kui ma nähtamatu olen, ei saa isa mind enam õhku visata,“ mõtles Endrik.

„Kui ma nähtamatu olen, ei saa ema minuga enam võidu joosta,“ mõtles Endrik. Ja siis oli ta jälle põõsaste vahel, võlupasun tugevasti peos.

„Tee mind tagasi harilikuks,“ soovis Endrik. Kindluse mõttes puhus ta nüüd kaks korda.

Ja, ennäe, juba ta oligi harilik. Põõsale laskus varblane, nägi teda ning lendas vurr! minema. Kass tuli vastu ning põikas kokkudes kõrvale. Aga kui Endrik pingi poole astus, ütles raamatut lugev onu juba kaugelt:

„Mis sa mind piirad, väikemees?“

Väikesed tüdrukud kutsusid Endrikut keksu mängima. Suured poisid lubasid tal palli veeretada. Aga siis tuli isa ning ütles:

„Ma õige katsun, kas sa oled ka raskemaks muutunud.“ Ja viskas Endriku kõrgele õhku.

Läks õige palju aega, enne kui Endrikule võlupasun jälle meelde tuli. Ta jooksis tagasi põõsastesse, tõstis pasunasuu üsna oma näo vastu ja ütles:

„Kas sa tead, nähtav on siiski palju parem olla kui nähtamatu. Aga nüüd sooviksin ma ühte rõngast veeretamiseks.“

Põsed punnis, puhus ta nii ja naa, kuid rõngast ei tulnud. Seda ei kukkunud alla taevast ega veerenud kohale põõsaste vahelt. Ja Endrik mõistis, et niisugune asi võis ainult ühte tähendada: kollasel pasunal ei olnud tema jaoks enam võlujõudu. Endrik oli soovinud oma soovi ning samas selle jälle tagasi võtnud. Nüüd ei saanud pasun teda enam aidata.

Ta võis pasuna, millel oli roosa huulik ja kolm hõbesõrmist, ainult tagasi põõsa alla panna. Selle jaoks, kelle soov on veel soovimata.

Illustreerinud I. SAMPU

TEEME LAHTI POSTIPAUNA!

KÜLMAPOISS

OLEN VÄIKE KULMAPOISS,
NINA NÄPISTAN – NALJAPOISS.
VALGEID HELBEID PUISTAN,
VEIDI LUND KA TUISKAN.
MA TEEN SILLAD SOODELE,
TIIKIDELE UISUTEE,
MUUDAN KIVIKÖVAKS MAA,
PANEN SEINAD PAUKUMA.
OLEN KANGE KULMAPOISS,
HOOPIS MITTE NALJAPOISS.

KALMER KÜNNAPUU.
Keeni 8-kl. Kooli
III klassi õpilane

EMALE

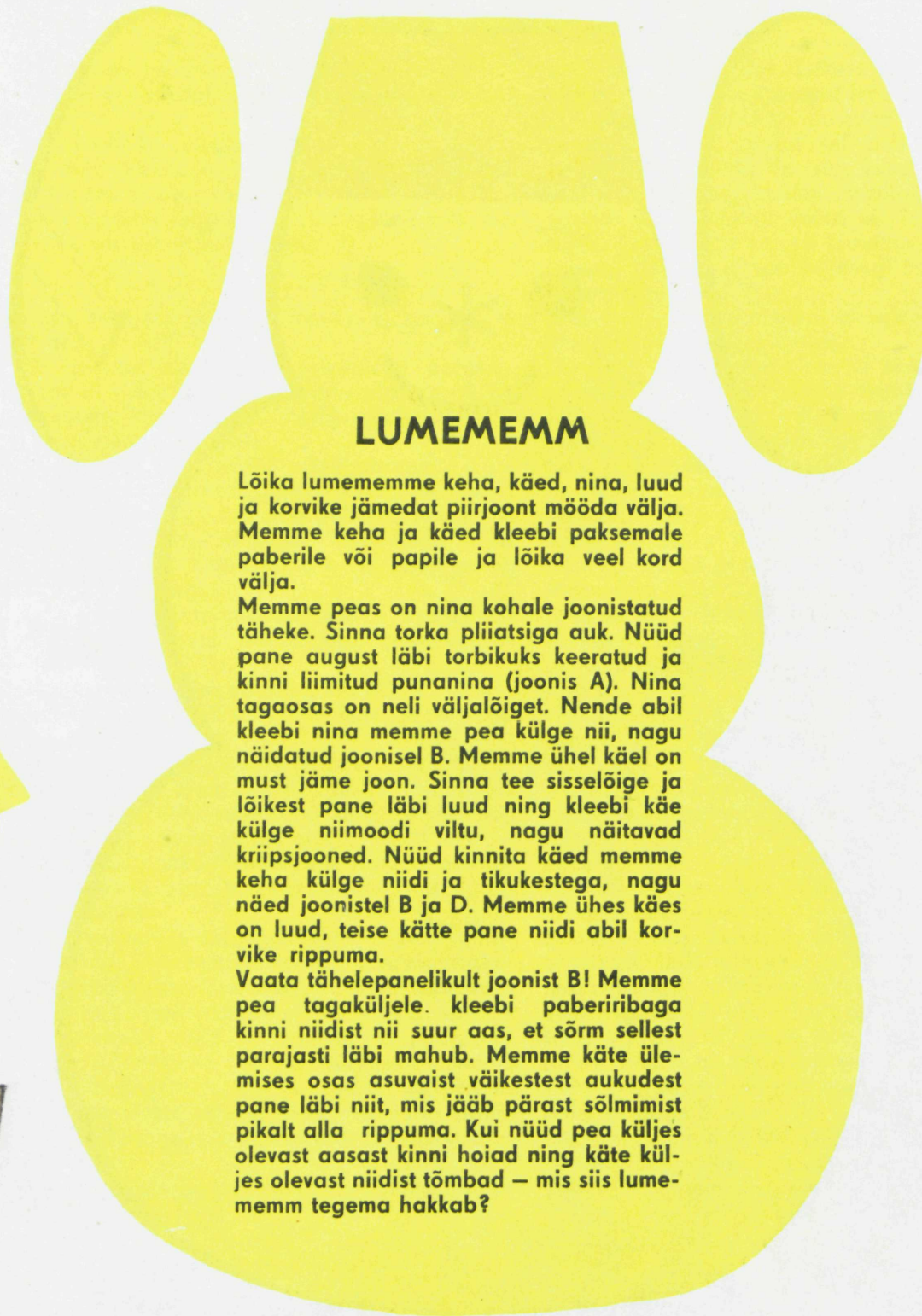
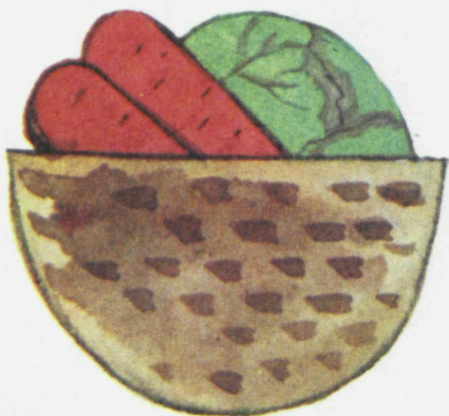
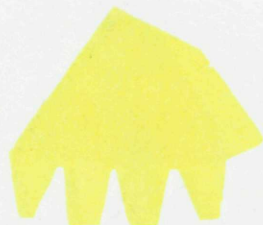
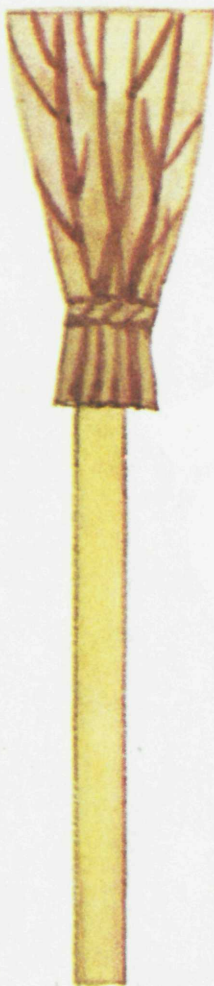
EMAKENE, KULLAKALLIS,
VÕTA SÜLLE MIND!
KUI SAAN SUUREKS,
VÕTAN MINA
ISE SÜLLE SIND.

PILLE USTAV,
Väike-Maarja Keskkooli
I b klassi õpilane

SEDA SINIST JOONT MÕÕDA LÕIKA VALJA KÕRVALOLEV KÄSITÖOLEHT

Joonistanud L. PURGA

LUMEMEMM

Lõika lumememme keha, käed, nina, luud ja korvike jämedat piirjoont mööda välja. Memme keha ja käed kleebi paksemale paberile või papile ja lõika veel kord välja.

Memme peas on nina kohale joonistatud täheke. Sinna torka pliitsiga auk. Nüüd pane august läbi torbikuks keeratud ja kinni liimitud punanina (joonis A). Nina tagaosas on neli väljalõiget. Nende abil kleebi nina memme pea külge nii, nagu näidatud joonisel B. Memme ühel käel on must jäme joon. Sinna tee sisselõige ja lõikest pane läbi luud ning kleebi käe külge niimoodi viltu, nagu näitavad kriipsjooned. Nüüd kinnita käed memme keha külge niidi ja tikukestega, nagu näed joonistel B ja D. Memme ühes käes on luud, teise kätte pane niidi abil korvike rippuma.

Vaata tähelepanelikult joonist B! Memme pea tagaküljele kleebi paberiribaga kinni niidist nii suur aas, et sõrm sellest parajasti läbi mahub. Memme käte ülises osas asuvaist väikestest aukudest pane läbi niit, mis jääb pärast sõlmimist pikalt alla rippuma. Kui nüüd pea küljes olevast aasast kinni hoiad ning käte küljes olevast niidist tõmbad – mis siis lumememm tegema hakkab?

TEEME LAHTI POSTIPAUNA!

TIBUKE

KURVALT KÖNNIB TIBU VAIKE,
KULLAKARVA NAGU PÄIKE.
SIBLIB SIIN JA SIBLIB SEAL
ÜKSIPÄINI ÖUE PEAL.

TIBU, TIBU, TULE SIIA,
TAHAN TUPPA MA SIND VIIA!
KANAEMA JUURDE TÖTTAS,
KURJALT KAAGUTAMA HAKKAS.

KUULDES KANAEMA JUTTU,
TIBU ÄRA JOOKSIS RUTTU.
RÖÖMSALT KÖNNIB TIBU VAIKE
EMA KÕRVAL NAGU PÄIKE.

LY JÖGILA,
Vaimastvere 8-kl. Kooli
III klassi õpilane

KASSI SÜNNIPÄEV

KES SEE RASSIB,
KOOKE TASSIB,
UKSEL KULALISI PASSIB?
KASS SEE RASSIB,
KOOKE TASSIB,
UKSEL KULALISI PASSIB. –
TEMAL TÄNA PIDUPÄEV,
TEMAL TÄNA SÜNNIPÄEV.

ÜLLE SAA,
N. V. Gogoli nim.
Tallinna 21. Keskkooli
II c klassi õpilane

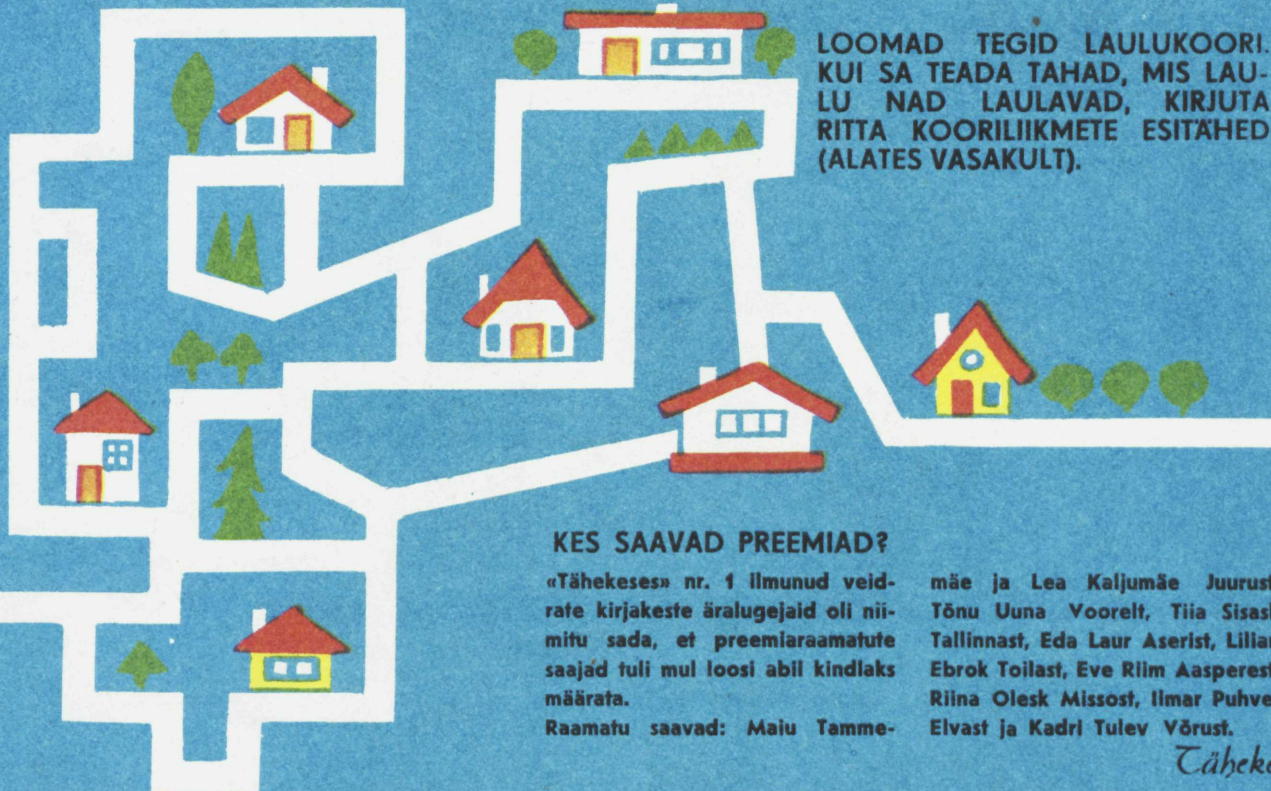
KIRJAKANDJAL ON VAJA VIIA SEITSMESSE KODUSSE NAISTE-PÄEVAKAARDID. KUIDAS SAAB KIRJAKANDJA TEHA SEDA NII, ET TA EI LAHEKS UHTE TANAVASSE KAKS KORDA?

MISSUGUSED UISUTAJAD ON TÄIESTI SARNASED?

Joonistanud S. VÄLJAL

LOOMAD TEGID LAULUKOORI. KUI SA TEADA TAHAD, MIS LAULU NAD LAULAVAD, KIRJUTA RITTA KOORILIIKMETE ESITÄHED (ALATES VASAKULT).

KES SAAVAD PREEMIAID?

«Tähekeses» nr. 1 ilmunud veidrate kirjakeste äralugejaid oli niimitu sada, et preemiaraamatute saajad tuli mul loosi abil kindlaks määrata.

Raamatu saavad: Maiu Tamme-

mäe ja Lea Kaljumäe Juurust, Tõnu Uuna Voorelt, Tiia Sisask Tallinnast, Eda Laur Aserist, Lillian Ebrok Toilast, Eve Riim Aasperest, Riina Olesk Missost, Ilmar Puhvel Elvast ja Kadri Tulev Võrust.

Täheke

ARVAARAL ARVAARAL ARVAARAL

ELKJÜ Keskmittee ja ENSV Pioneeriorganisatsioon Nõukogu lastejakiri «Täheke» nr. 3 — 1971, XII aastakäik, ilmub üks kord kuus. Toimetuse aadress: Tallinn 1, Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20. EKP Keskmittee Kirjastus.

Kolleegium: V. Kotkas, H. Mänd, A. Piirma, H. Pukk (peatoimetaja), H. Raigna, L. Reimann. Kunstiline toimetaja E. Pikk, vanem tehniline toimetaja V. Hurt, vanemkorrektor E. Orgmets.

Laduda antud 20. I 1971. Trükkida antud 16. II 1971. Trükiarv 64 000. Paber 90X608. Trükiproognaid 2. Arvestusprognaid 2.83. MB-01453. Tellimise nr. 63. Trükkida «Oktoober», Tallinn, Kreutzwaldi t. 24.

Esikaanel V. SILLAMI foto «Mina suuseftan».

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пioneерской организации Эстонской ССР «Тягелек» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. 283 учебно-издательских листа. Типография «Октобер», ЭССР, Таллинн, Креуцвальди т. 24. Адрес редакции: ЭССР, Таллинн 1, Бульвар Эстония, 4. Цена 15 коп. Зак. 63. Тираж 64 000.

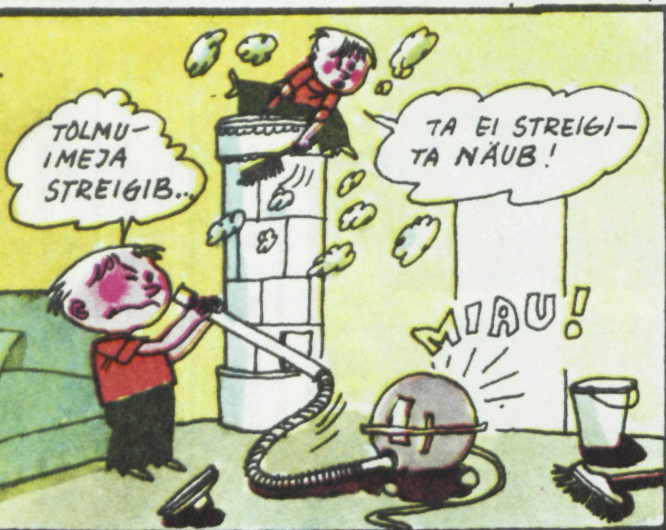

TEEME EMALE
ÜLLATUSE – LÕÖME
MAJA SÄRAMA!

TORE
MÖTE!

VÕTA SEE TOLM
KAH OMA
TOLMUIMEJASSE!

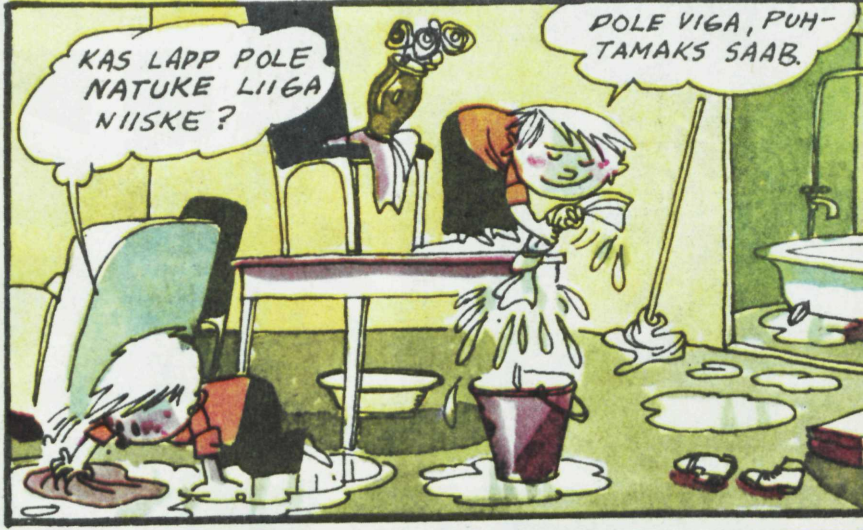
TOLMU-
IMEJA
STREIGIB..

TA EI STREIGI-
TA NÄÜB!

MIAU!

KORRAS? NÜÜD PEAKS
NIISKE LAPIGA KÕIK
ÜLE KÄIMA!

KAS LAPP POLE
NATUKE LIIGA
NIISKE?

POLE VIGA, PUH-
TAMAKS SAAB.

NÜÜD ON KÕIK
NIISUTATUD

KATSUME VEEL
RUTTU-RUTTU
PESU PESTA!

VAHUTAB
KÜLL ÕIGE
VÄGEVASTI

KÜLL
EMA
NÜÜD
RÕÖMUS-
TAB!

MA ÜTLESIN KOHE,
ET SEE VÕTAB
TA TUMMAKS!